12/08/2025

Εκτενώς… εν μετανοία… εκ βάθους ψυχής… – Του Πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Δορμπαράκη

/ Γνώμες

- Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης

«Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμωμεν… ἐν μετανοίᾳ… κράζοντες ἐκ βάθους ψυχῆς…».

Το τροπάριο είναι από τα γνωστότερα θεοτοκία που ψέλνει η Εκκλησία μας, το οποίο με λιτό, αλλά ανάγλυφο τρόπο, προβάλλει τη στάση του πιστού ανθρώπου έναντι της Παναγίας Θεοτόκου. Δύο είναι τα στοιχεία που συνιστούν τη στάση αυτή: (1) η Παναγία έχει αφενός την εξουσία να βοηθήσει εμάς που ταλανιζόμαστε από τα θλιβερά του βίου και «χανόμαστε» από το πλήθος των πταισμάτων μας, λόγω της παρρησίας της έναντι του Υιού και Θεού της, αφετέρου την αγάπη για να έχει στραμμένο το ενδιαφέρον της σ’ εμάς και να θέλει να μας βοηθήσει. Τυχόν αμφισβήτηση της δύναμης και της αγάπης της θα ακύρωνε και τη θέση της στην Εκκλησία και την ίδια την ύπαρξη βεβαίως των προσευχών μας σε αυτήν. Η Παναγία όμως είναι «των θλιβομένων η χαρά και των χριστιανών η προστάτις», κι ακόμη «ο γλυκασμός των αγγέλων». Όλη η δημιουργία αναπνέει τον αέρα της αγιασμένης παρουσίας της και τρέφεται με το όνομά της, πλην βεβαίως των

αγγέλων του σκότους και των συν αυτοίς, για τους οποίους και μόνη η αναφορά της είναι φωτιά που τους κατακαίει.

(2) Εμείς που την προσεγγίζουμε και την επικαλούμαστε, πρέπει να την προσεγγίζουμε και με τον σωστό τρόπο. Και ο υμνογράφος κυρίως σ' αυτό επικεντρώνει την προσοχή μας.

Δηλαδή, πρώτον: «προσδράμωμεν ἐκτενῶς». Στην Παναγία πηγαίνουμε με σπουδή, τρέχοντας. Όχι ράθυμα, όχι «σέρνοντας», σαν να κάνουμε μία αγγαρεία. Ένας τέτοιος τρόπος φανερώνει την έλλειψη της αγάπης μας προς αυτήν, άρα και προς τον Χριστό, γεγονός που σημαίνει ότι θέτουμε οι ίδιοι εμπόδιο στην παροχή της χάρης που είναι έτοιμη να μας δώσει. Με άλλα λόγια, όπως το μικρό παιδί τρέχει στην αγκαλιά της μάνας του, για να βρει ασφάλεια και καταφύγιο, έτσι και ο πιστός: η προσφυγή στην Παναγία είναι κάτι το φυσικό και ό,τι πιο αγαπητό μπορεί να υπάρξει σ' αυτόν. Κι «ἐκτενῶς»: όχι μία λέξη και να φύγουμε, αλλά να μείνουμε στην αγκαλιά της, να της πούμε τον πόνο μας, τις ταλαιπωρίες μας. Γιατί το νιώθουμε ως ανάγκη και εκείνη χαίρεται για τα παιδιά της που την αγαπούν.

Και δεύτερον: «ἐν μετανοίᾳ» και «ἐκ βάθους ψυχῆς». Δεν είναι δυνατόν να τρέχω με σπουδή σ' Εκείνην που δείχνει αδιάκοπα τον Χριστό και να είμαι αμετανόητος. Όπως η μόνη στάση έναντι του Χριστού είναι η μετάνοια, το ίδιο και έναντι της Παναγίας. Διότι η μετάνοια φανερώνει την αληθινή διάθεση του πιστού να συντονιστεί με τη ζωή του Χριστού. Χωρίς μετάνοια είναι γνωστό ότι ο άνθρωπος ζει μόνο τον εγωισμό του και αποτελεί ενεργούμενο των πονηρών δυνάμεων. Παναγία λοιπόν και αμετανοησία από πλευράς μας είναι μείγμα ανύπαρκτο και αδιανόητο. Πώς φαίνεται η γνησιότητα της μετανοίας μας; Από το γεγονός ότι θέλουμε να αλλάξουμε ριζικά: «ἐκ βάθους ψυχῆς». Η επιφανειακότητα στη σχέση μας με την Παναγία κατανοείται ως ένα είδος παιχνιδιού του εγωισμού μας. Αλλά «ο Θεός – όπως και οι άγιοι – οὐ μυκτηρίζεται». Δεν κοροϊδεύουμε τον Θεό και τους αγίους. Μία στροφή μας στην Παναγία, δηλαδή τελικώς στον Χριστό και Θεό μας, όπως έχουμε ξαναπεί, απλώς και μόνο σε κάποια δύσκολη στιγμή μας, για να «γλιτώσουμε», ώστε να επανέλθουμε στον ίδιο αμαρτωλό ρυθμό μας, μάλλον θα μας έκανε να πέσουμε στην «οργή» του Θεού. Και «φοβερόν τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος».

Να παρακαλούμε την Παναγία, ναι. Αλλά με τον τρόπο που πρέπει. Διότι «αἰτεῖτε, καί οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε» (άγιος Ιάκωβος).

Πηγή: [pemptousia.gr]